

آیا بندهی شکرگزاری بوده‌ای؟

مؤلف: ازهری احمد محمود

مترجم: پدرام اندایش

بسم الله الرحمن الرحيم

شکر و ستایش برای الله تعالی

است که بخشش نعمت‌های زیادی را

به اتمام رسانده است. عطا‌های

بس یاری را عطا فرموده است... و
صلوات و سلام بر پیامبر پاک و آل و
اصحاب گرامی اش که او را یاری
دادند. و اما بعد:

برای توست، ای کسی که آسمان
با ستاره‌ایش تو را زیر سایه‌ی خود
گرفته است... و زمین، تو را بر روی
خود قرار داده است؛ در نتیجه بر روی
و پوسته‌ی آن، گشت و گذار
می‌کنی! از آبِ آن می‌نوشی... و از

زراعت آن می خوری... چهارپایان
برای تو مسخر شده اند... و زمین
برایت ذلیل گشته است... و آن زمین
برای توست، و کشتی ها از میانه ی
دریا می گذرند! از آن [دریا] گوشتی
تازه خارج می شود... و همچنین زیور
آلاتی که توسط آن، زینت داده می -
شوی!

سرای خوبی است... و عطا‌هایی
که نازل شده‌اند، قابل شمارش
نیستند... و هیچ کس از تمامی آن
عطاها آگاه
نمی‌باشد!

ای فرزند آدم! آیا شده است که
زمانی [حتی به مدت کوتاه] صاحب
این نعمتها را یاد کنی؟!

آیا هیچ وقت شده است که
زبان‌ت به شکر این نعمتها مشغول

شود؟!

برادر مسلمانم! نعمتهایی که الله
تعالی به تو داده است، بسیار می-
باشند... آیا از الله تعالی برای آنها
شکر کرده‌ای؟!

نفست را مورد حساب و کتاب
قرار بده... و از او بپرس که آیا از
شکرگزاران بوده است؟! همچنین آیا

توجه داشته‌ای که صبحگاهان و شبانگاهان، چه نعمتهایی به تو رسیده است؟! توجه به این نعمتها به مانند آن است که نداده داده می‌شوی: آیا شکر مرا بجا آوردی؟!

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ [البقره: 172] (ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از چیزهای پاکی که به شما روزی داده‌ایم بخورید

و الله را شکر کنید، اگر فقط او را
می پرستید).

﴿وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا
مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً
تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَازٍ فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

[النحل: 14] (او کسی است که دریا را
مسخر نموده است تا از آن گوشت

تازه‌ای بخورید و از آن زیور آلاتی
خارج کنید که آن راه‌ی پوشید و
کشتی‌ها را در آن شکافنده می‌بینی و
این برای آن است که از فضل او (الله
تعالی) بجویید و باشد که شکر
نمایید).

﴿وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ﴾ [النحل: 78] (الله شما را از

شکمهای مادرانتان خارج کرده است
در حالی که چیزی نمی دانستید و
برای شما گوشها و چشمها و دلهای را
قرار داده است، باشد که شکر نمایید).

﴿وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ
وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [القصص: 73] (از

رحمت او این است که برای شما شب

و روز را قرار داد، تا [در شب]
آرامش یابید و [در روز] از فضل او
طلب کنید و باشد که شکر نمایید).

﴿أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا
عَمَلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ *
وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا
يَأْكُلُونَ * وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ [یس: 71-73] (آیا

نمی بینند که ما با آنچه دستهایمان
عمل می کند برای آنها چهارپایه انی

قرار داده‌ایم و آنها مالک آن می‌باشند
* و آن را برای آنها رام ساخته‌ایم و
بعضی از آنها سواری آنها می‌باشند و
بعضی از آنها را می‌خورند * و برای
آنها در آن منفعت‌ها و نوشیدنی‌ها
وجود دارد. پس چرا شکر نمی‌کنند؟
عجیب است که کسی در
نعمتهای الله تعالی گشت و گذار می‌-

کند؛ و فراموش می‌کند که آن را یاد
کند! فراموش می‌کند که این نعمتها از
بخشایشگری است که خزانه‌های هر
چیزی در دست اوست!

عبد الله بن عمر بن عبد العزيز
گفته است: «عمر بن عبد العزيز
چشمش به نعمتی از آنچه الله وَعَلَيْكَ به او
نعمت داده بود، نمی‌افتاد؛ مگر آن که
می‌گفت: یا الله! به تو پناه می‌برم که
در ازای نعمت تو کفر بورزم و یا آن

که بعد از شناخت آن به آن کفر بورزم
و یا فراموش کنم و برای آن [تو را]
ستایش نکنم».

ابن اُبی حواری گفته است:
«فضیل بن عیاض و سفیان بن عیینہ
شبّی تا صبح نشستند و نعمتها را
یادآوری می‌کردند! سفیان گفت: الله
در این چیز به ما نعمت داده است، الله

در آن چیز به ما نعمت داده است، این
را برای ما انجام داده است و آن را
برای ما انجام داده است».

این حال بندگان صالح بود که
نعمتهای الله تعالی را یاد می‌کردند... و
این سخنان بر نفسهای آنها سایه
افکنده بود؛ و بر آنها لطف الله تعالی
پنهان نبود... و همچنین از فضل وی
بر خودشان آگاه بودند.

ابن منکدر به اُبی حازم گفته

است: «چه بسیار هستند کسانی که
مرا دیده‌اند و مرا به خیر دعوت داده-
اند، آنها را نمی‌شناسم و هرگز کار
خیری برای آنها انجام نداده‌ام!»، ابو
حازم گفت: «هرگز مپندار که آن از
جانب تو است، بلکه بنگر به کسی که
آنها از جانب وی می‌باشد و او را
شکر کن».

چه شگفت انگیز بودند آن
مردان! کسانی که وقتی کسی که دائماً
از روی فضلش با ریزه کاری‌ها به آنها
نعمت می‌داد، آن نعمتها را یاد می-
نمودند و هرگز چنین نعمتهایی از آنها
پنهان نمی‌ماند!

برای قلب گوارا است که بایستد
و به بزرگی احسان الله تعالی بنگرد؛ به
نعمت خالق تبارک و تعالی اقرار کند
و مشغول شکر کردن وی شود...

سخن در ستایش او به میان آورد...
پس تو ای برادر مسلمان کجای
قافله‌ی شکرگذاران هستی؟!

تو را بر حذر می‌دارم که از آن
دور نباشی! و اگر نه خودت را در
راهی دیگر می‌یابی... و شاید آن راه،
راهِ کفران کنندگان نعمت باشد!

مپندار که نعمت‌های الله تعالی

فقط در خوراکی و نوشیدنی و
پوشیدنی وجود دارد!

اگر این گونه بینداری، از
جاهلان خواهی بود... [شاید هم]
غافل!

حسن بصری گفته است: «کسی
که نعمتهای الله را فقط در خوراکی و
نوشیدنی یا لباس ببیند، علم او کم
است و عذابش حاضر شدنی می-
باشد!».

مردی نزد یونس بن عبید آمد و
از تنگی [مال و] حالش شکایت کرد.
یونس به او گفت: آیا چشمت را
هزار درهم می فروشی؟ گفت: خیر!
گفت: دستت را صد هزار
[درهم]؟! آن مرد گفت: خیر!
گفت: پایت را چطور؟! آن مرد
گفت: خیر!

گفت: پس نعمتهای الله ﷻ را یاد
کن. یونس گفت: این گونه می بینیم که
نزد تو صدها هزار [درهم] وجود دارد
و بازهم از نیازمندی شکایت می -
کنی؟!

برادر مسلمانم: این تنها گوشه‌ای
از نعمتهای الله تعالی است که آن امام
او را از آن آگاه ساخت و آن مرد در
حالی نزد او آمد که از نیازمندی
شکایت می کرد و دلیل آن این بود که

این نعمتها، از او پنهان مانده بود!
این حال بسیاری از مردم است
که فهم آنها از درک حقیقت نعمتهای
الله تعالی کوتاه می باشد...
بدان ای عاقل! بزرگترین نعمتی
که به تو داده شده است: هدایت به
دین اسلام... و ثابت قدم شدن در
توحید می باشد.

از مجاهد درباری این سخن الله
تعالی: ﴿وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً
وَبَاطِنَةً﴾ [لقمان: 20] (و نعمتهای
ظاهری و باطنی را برای شما گسترده
است)، آمده است که گفت: [آن
نعمت:] لا إله إلا الله است...

سفیان بن عیینة گفته است:
«الله عَزَّ وَجَلَّ نعمتی بر بندگان بزرگتر از
این قرار نداده است که به آنها «لا إله
إلا الله» (هـ) بیچ پرسش شونده‌ی

برحق ی جز الله وجود ندارد) را
آموخت... گفته است: لا إله إلا الله
برای آنها در آخرت به مانند آب در
دنیا می باشد».

بکر بن عبد الله مزنی گفته است:
«کسی که مسلمان باشد و بدن او
ناراحتی نداشته باشد؛ بهترین نعمتهای
دنیا و بهترین نعمتهای آخرت در او

جمع شده است! زیرا بهترین نعمتهای
دنیا عافیت [و دوری از مصیبت] می-
باشد و بهترین نعمتهای آخرت همان
اسلام است».

مردی نزد سهل بن عبد الله وارد
شد و گفت: دزد وارد خانه‌ام شد و
کالای مرا دزدید. او گفت: الله را شکر
کن! اگر دزد داخل قلبت می‌شد - آن
دزد همان شیطان است - توحید تو را
فاسد می‌کرد و در آن هنگام تو چکار

می کردی؟!».

برادر مسلمانم! آن نعمت اسلام
است که بزرگترین و با ارزش ترین
نعمتی است که به تو داده شده است...
آیا الله تعالی را به خاطر آن شکر
کرده ای؟!

آیا به بزرگ بودن این نعمت
متذکر شده ای؟!

چه بیچارگانی هستند که عقل
آنها را نعمتهای خوردنی و نوشیدنی
بسته است و این نعمت بزرگ را یاد
نمی‌کنند!

ابن قیم گفته است: «شکر عمومی بر
خوردنی و نوشیدنی و پوشیدنی هـ ی -
باشد و شکر خاص بر توحید و ایمان
و قدرت قلبها است».

ای برادر مسلمانم! اگر از
شکرکنندگان الله تعالی بر نعمتهایش

باشی، تو بر خیر بزرگی قرار داری...
و همانا هدایت شدن به شکرگزاری
خود مستحق شکر می باشد!

رسول الله ﷺ فرموده است: «ما
أنعم الله على عبد نعمة فحمد الله
عليها؛ إلا كان ذلك الحمد أفضل من
تلك النعمة...» (نعمتی نیست که الله
به بنده اش بدهد و او در پس آن الله را

شکر و ستایش کند، مگر آن که آن
شکر و ستایش برتر از آن نعمت
است). [رواه الطبرانی وغیره / صحیح
الجامع: 5562].

ابن قیم گفته است: «گفته می‌شد:
شکر کردن به خاطر شکرگزاری از
کامل بودن شکر است، زیرا وقتی
می‌بینی به شکرگزاری توفیق یافته‌ای،
آن توفیق یافتن از نعمتهایی است که
به تو داده شده است؛ بر نعمت‌ها

شکرگزاری کن! سپس برای آن که
توفیق شکرگزاری به تو داده شده
است، نیز شکرگزار باش!».

از بکر بن عبد الله مزنی آمده
است که گفت: «بنده هرگز الحمد لله
نمی‌گوید؛ مگر آن که بر وی واجب
می‌شود تا برای سخنش: «الحمد لله!»
نیز شکر کند، می‌گوییم: پاداش آن

نعمتها چیست؟ می‌گویند: «پاداش آن
این است که بگویی الحمد لله، و نعمتی
دیگر می‌آید و نعمتهای الله عَزَّوَجَلَّ را از
دست نده!».

نفس را مورد حساب و کتاب
قرار بده... آیا تو از شکرگزاران
هستی؟!

آیا اگر از آنها هستی... از
شکرگزاران نعمت شکر می‌بازی؟!
سپس: نفس را مورد حساب و

کتاب قرار بده از نعمتهای الله تعالی که
از هر سو تو را در بر گرفته است؟!
بله تو به شکلی راحت، با
نعمتهای الله تعالی فراگرفته شده‌ای...
و تمامی آنها تو را دعوت می‌دهد که
شکر و ستایش نمایی، شکر و
ستایشی بر بخشایشگرِ تبارک و
تعالی...

رسول الله ﷺ فرموده است: «إِنَّ
الله ليرضى عن العبد أن يأكل الأكلة
فيحمده عليها، أو يشرب الشربة
فيحمده عليها» (الله تعالى از بنده‌ای
راضی می‌شود که وقتی خوراک‌ی را
می‌خورد او را شکر و ستایش نماید
یا [وقتی] نوشیدنی می‌نوشد او را
شکر و ستایش نماید). [رواه مسلم].

رسول الله ﷺ فرموده است:
«الطاعم الشاكر؛ له مثل أجر الصائم

الصابر» (اجر کسی که می خورد و
برای آن [غذا] شکرگزار است، به
مانند کسی است که روزه گرفته است
و برای [آن روزه،] صبور می باشد).
[رواه أحمد والترمذی وابن ماجه
والدارمی / صحیح ابن ماجه للألبانی:
1440].

برادر مسلمانم! دائماً به یاد بیاور

که تو در نعمتهای الله تعالی گشت و
گذار می‌کنی... نعمتی از نعمتهای او را
حقیر مشمار... چه بسا یار نعمتهایی
وجود دارند که آگاهی از شناخت
منزلت آنها و بزرگی آنها صورت
نگرفته است! این طور مپندار که نعمت
آن است که مال زیاد داشته باشی... و
یا ثروتمند باشی... و یا در انواع لذتها
غرق شده باشی... بلکه آنچه که الله
تعالی به تو نعمت داده است؛ بزرگتر

از آنها می باشد، حتی اگر مال کمی داشته باشی...

رسول الله ﷺ فرموده است: «مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِنًا فِي سِرِّهِ، مُعَافًى فِي جَسَدِهِ، عِنْدَهُ قُوتُ يَوْمِهِ، فَكَأَنَّمَا حِزَّتْ لَهُ الدُّنْيَا بَحْذَافِيرِهَا!» (کسی از شما که در خانه اش ایمن باشد و در بدنش عافیت وجود داشته باشد و

غذای روزش نزد او باشد، به مانند آن
است که تمامی دنیا به او داده شده
است). [رواه البخاری فی الأدب
المفرد، والترمذی وابن ماجه و غیرهم/
صحیح الجامع: 6042].

از مکحول آمده است: «از او
درباره‌ی این سخن الله تعالی سوال
شد: ﴿ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ﴾
(سپس در آن روز از نعمت از شما
سوال خواهد شد) گفت: [آن نعمت،]

نوشیدنی خنک، سایه‌ی خانه، سیر
شدن شکم، اعتدال در آفریده شدن و
لذت خواب می‌باشد».

یونس بن عبید گفته است:
«مردی به ابی تمیمه گفت: چگونه
صبح کردی؟ گفت: بین دو نعمت صبح
نمودم که نمی‌دانم کدام یک از دیگری
برتر است! گناهانی که الله آنها را

پوشانده است و شخصی نمی تواند
توسط آنها به من سرکوفت زند و
دوستی که الله در قلب بندگان قرار
داده است و عمل من به آن نمی -
رسد؟!».

همان گونه که می بینید، عارفان
حقیقت نعمتها را فهمیده اند، و آن فقط
مخصوص بعضی از امور ظاهری
نمی باشد که بر خلاف فهم بعضی از
افراد می باشد!

چه بسیار کسانی که دارای نعمتی
می باشند؛ مال زیاد، ثروت انبوه؛ و از
آن استفاده نمی کنند؛ و دلیل آن
بیماری یا آشوبی است که بر او قرار
دارد؛ در نتیجه او را در حالی می بینید
که از نیک بودن غذا بهره مند نمی شود،
و لذت خواب به او آرامش نمی دهد!
بسیار شکایت می کند! و کم شکر

می‌نماید!

و چه بسیار فقیرانی هستند... که
چیزی ندارند... غذای روز آنها تأمین
نمی‌شود... وای در بدنش سلامتی
وجود دارد... می‌خندد... شاد است...
و ناراحت غذای فردای خود نمی‌-
باشد... و شکرگزار پروردگار
تعالایش است...

پس این از کجای آن است؟!

حسن بصری گفته است: «خیری

که شرّ در آن راه ندارد، عافیت همراه
شکر است و چه بسا یار اهل نعمتی
هستند که شکرگزار نمی‌باشند!».

برادر مسلمانم! شکر را عادت
خودت قرار بده، و در این حالت است
که تو شمارشگرِ نعمتهای الله تعالی بر
خودت می‌باشی...

بدان که شکر صادقانه آن است

که با انجام دادن اعمال [صالح]،
صداقت آن اثبات شود؛ و با زبانت
شکرگزار الله تعالی نباش در حالی که
اعضای بدنت نافرمانی می‌کنند...

پس در کجای شکر ب رای
اعضای بدنت، قرار داری؟!

محمد بن کعب قرظی گفته است:

«شکر کردن: عمل نمودن ه ی باشد»
زیرا الله تعالی می‌فرماید: ﴿اعْمَلُوا آلَ
دَاوُدَ شُكْرًا﴾ (ای آل داود شکر را

¹ - در زبان عربی برای تشکر کردن دو
لفظ وجود دارد: «شکر» که به معنای
تشکر کردن با انجام دادن عملی است و
«حمد» که شکرگزاری فقط با زبان و
قلب می‌باشد. (مترجم)

انجام دهید! یعنی عملی را انجام

دهید که برای شکرگزاری است».

نصر بن محمد سمرقندی گفته

است: «گفته می‌شود: شکر بر دو وجه

است: شکر عام و شکر خاص. اما

شکر عام آن است که تشکر با زبان

صورت گیرد و به نعمت الله تعالی

اعتراف صورت گیرد. اما شکر خاص

بدان معناست که تشکر با زبان،

شناخت قلب و خدمت با ارکان

صورت گیرد و حفظ کردن زبان و
دیگر اعضای بدن از آن می‌باشد».

ای کسی که در نعمت‌های الله
تعالی گشت و گذار می‌کند! از
مستلزمات آن این است که بخشنده‌ی
این نعمتها را دوست داشته باشی و به
حق، اطاعت از وی تبارک و تعالی را
برپا داری... تا بدین شکل حق شکر

او را بجا آورده باشی...

ولی چه بسیار عجیب است که
آن غافلان را می‌بینی؛ کسانی که از
نعمتهای الله تعالی برای نافرمانی از
وی کمک می‌گیرند! و به مانند بنده‌ای
می‌شوند که سرور او به او مالی را
عطا کرده است و خیر بزرگی را به او
نعمت داده است و آن بنده از این مال
برای آزار و دشمنی با سرورش
استفاده می‌کند!

مردی به اُبی حازم گفت: ای

ابوحازم! شکر چشم چیست؟

گفت: اگر خیری با آنها را دیدی

آن را اعلان کنی و اگر شرّی را با آنها

دیدي آن را بیوشانی.

گفت: شکر گوش چیست؟

گفت: اگر خیری با آنها شنیدی

آن را حفظ کنی و اگر شرّی با آنها

شنیدی آن را بیوشانی.

گفت: شکر دست چیست؟

گفت: با آن چیزی که برای آن

دو نیست را نگیری و آنچه از حق الله

تعالی در آنان وجود دارد را منع

نکنی (منظور صدقه دادن است).

گفت: شکر شکم چیست؟

گفت: آن است که پایین آن غذا

و بالای آن علم باشد.

گفت: شکر عورت چیست؟

گفت: همانطور که الله تبارک و تعالی می فرماید: ﴿إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ﴾ [إلى قوله: ﴿فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ﴾ [المؤمنون: 7] (مگر بر همسران و ملک یمینشان و آنها ملامت شده نیستند) تا (پس آنان از حد تجاوز کنندگان می باشند).

گفت: شکر پا چیست؟

گفت: اگر [قلب] زنده‌ای را دید
به او غبطه بخوری؛ و سعی کنی
توسط آنها (دو پا) عمل او را انجام
دهی و اگر [قلب] مرده‌ای را دیدی، بر
آن خشم بگیری و آن دو را از عمل
او باز داری و این در حالی باشد که
تو شکرگزار الله باشی.

اما کسی که با زبانش شکر کند و
با تمامی اعضای بدنش شکر ننماید؛

به مانند مردی است که عبایی دارد و
آن را بر قسمتی از خود قرار می‌دهد
و توسط آن خودش را نمی‌پوشاند و
در نتیجه آن عبا به او در گرما، سرما،
برف و باران سود نمی‌رساند».

ای برادر مسلمانم: شکر نعمتها
آنها را از، هدر رفتن آنها در امان
می‌دارد... و آنها را از فرار حفظ می‌-

کند... همان گونه که کفران نعمت
سبب از بین رفتن آنها می‌شود!
حسن بصری گفته است: «اللَّهُ
تعالی با نعمتش هر که را بخواهد
بهره‌مند می‌کند، پس اگر از آن شکر
صورت نگیرد، آن را تبدیل به عذاب
می‌کند! و به همین دلیل شکر را حفظ
کننده نامیده‌اند؛ زیرا آن نعمت موجود
را حفظ می‌کند و «کشنده» [نامیده
می‌شود] زیرا آن، نعمتهای از دست

رفته را [به سوی انسان] می‌کشد».

عمر بن عبد العزیز گفته است:

«با شکر الله تعالی بر نعمتهای الله وَعَلَّ

قید و بند بزنید».

یکی از پیشینیان گفته است:

«نعمتها وحشی هستند پس با شکر به

آنها قید و بند بزنید».

از شکر نعمت: صحبت کردن از

آن است و در آن، شنونده از نعمتهای
الله تعالی آگاه می‌شود...

پیامبر ﷺ فرموده است: «التَّحَدُّثُ

بِنِعْمَةِ اللَّهِ شُكْرٌ، وَتَرْكُهَا كُفْرٌ، وَمَنْ لَا

يَشْكُرُ الْقَلِيلَ؛ لَا يَشْكُرُ الْكَثِيرَ، وَمَنْ لَا

يَشْكُرُ النَّاسَ؛ لَا يَشْكُرُ اللَّهَ، وَالْجَمَاعَةُ

بِرُكَّةٍ، وَالْفِرْقَةُ عَذَابٌ» (سخن گفتن از

نعمت الله شکر است و ترک آن کفر

می‌باشد و کسی که برای کم شکر

نکند برای زیاد شکر نمی‌کند و کسی

که از مردم تشکر نکند از الله تشکر
نموده است و جماعت برکت است و
فرقه فرقه شدن عذاب). [رواه البیهقی
فی الشعب / صحیح الجامع: 3014].

همچنین ای برادر مسلمان! شکر
نعمت باعث زیاد شدن آن می شود؛ و
کسی که الله تعالی را برای نعمتهایش
شکر کند؛ الله متعال آن نعمت را برای

او زیاد می‌کند... این زیاد شدن از
طرف الله تعالی همان زیاد شدن ثروت
است... و در نتیجه‌ی آن هر چیزی
برای تو خواهد بود!

الله تعالی می‌فرماید: ﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ
رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ
كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾ [ابراهیم: 7]
(و آن گاه که پروردگارتان اعلان نمود
که اگر شکر کنید برای شما زیاد می-
کنم و اگر کفر بورزید، عذاب من بسی

شدید است).

علی رضی الله عنه به مردی از اهل همدان
گفت: «نعمت وابسته به شکر است و
با شکر نمودن زیاد می شود. آن دو
[یعنی شکر و نعمت] به یکدیگر وصل
می باشند و [شکرگزاری باعث می شود
که] زیاد شدنِ [نعمت] از طرف الله وَعَزَّ وَجَلَّ
قطع نشود؛ و این قطع نشدن، ادامه

می‌یابد تا آن که شکرگزاری از طرف
بنده قطع شود».

برادر مسلمانم! از مهمترین
معالم، شکر الله تعالی است و کسی
موفق است که به آن توفیق داده
شود... و از اهل آن باشد...

پس نفست را مورد حساب و
کتاب قرار بده: در کجای مراتب شکر
هستی؟! و بهره‌ی تو از این کالای پُر
ارزش چه می‌باشد؟!

نعمتهای الله تعالی را زیر نظر
داشته باشیم و با شکر نمودن آنها را
به سوی خودمان باز می گردانیم... و
از نعمت الله تعالی برای نافرمانی
نمودن از وی استفاده نکنیم...
از الله تعالی درخواست می کنم تا
به شما بر شکر نمودنش کمک نماید...
باشد که از شکرگزاران شویم...

شکر و ستایش برای الله تعالی
است... صلوات و سلام بر پیامبر و آل
و اصحابش...